

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Mfv.I.10.196/2016/4.

A tanács tagjai: . Tallián Blanka a tanács elnöke
Dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna
előadó bíró

Dr. Hajdu Edit bíró

A felperes:

A felperes képviselője:

Dr. Viszló László ügyvéd

Az alperes:

Az alperes képviselője:

Dr. Alföldi Gábor jogtanácsos

A per tárgya: munkaviszony megszüntetés jogszerűsége és
jogkövetkezményei

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: felperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Fővárosi Törvényszék 4.Mf.680.347/2015/3.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 2.M.1582/2014/7.

Rendelkező rész

A Kúria a Fővárosi Törvényszék 4.Mf.680.347/2015/3. számú ítéletét hatályon kívül helyezi, és a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 2.M.1582/2014/7. számú ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek - tizenöt nap alatt - 80.000 (nyolcvanezer) forint és 21.600 (huszonegyezerhatszáz) forint áfa együttes másodfokú és felülvizsgálati eljárási költséget.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg az államnak - külön felhívásra - 439.600 (négy százharminckilencezer-hatszáz) forint együttes másodfokú és felülvizsgálati eljárási illetéket.

Az ítélet ellen további felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A felperes 1991. szeptember 2-ától állt az alperes alkalmazásában, 2010. április 1-jétől járatindító I. munkakört töltött be. 2010. április 8-án munkaszerződés-módosítás elnevezésű iratot írtak alá, amelyben rögzítették, hogy közös megegyezéssel megállapodnak abban, miszerint a munkavállaló a munkaszerződésben rögzített munkakör helyett a módosítás időpontjától kezdődően a Sz.O.-n járatindító I. munkakört lát el napi 8 órás időtartamban. A munkavállalót a módosítás megkötésekor 179.700 forint személyi alapbér illette meg.
- [2] A felperes 2012. december 17-ét megelőzően keresőképtelen állományban volt. Ezen időponttól kezdődően azt a tájékoztatást kapta, hogy a Sz.O. helyett a B.Á.-ban kell a tevékenységét ellátnia, ahol anyagmozgatás is a feladatát képezi.
- [3] Az alperes 2013. február 1-jén a felperes részére munkaköri leírást adott át, amely a felperes járatindító I. munkakörét tartalmazta, és a Sz.J.O.K.SZ.Ü. szervezeti egységet nevezte meg. A munkaköri leírás rögzítette, hogy az abban leírtak nem hatálytalanítják az érvényben lévő munkakört érintő utasításokat.
- [4] A felek között 2013. márciusában létrejött munkaszerződés-módosítás azt tartalmazta, hogy a felperest az 1991. szeptember 2-án kötött munkaszerződésben és annak módosításaiban foglalt havi alapbér helyett 2013. január 1-jétől 203.500 forint összegű alapbér illeti meg.
- [5] A felperes 2013. szeptember 2-án azonnali hatályú felmondással szüntette meg a jogviszonyát. Ennek indokolása szerint „2012. december 17-én a járatindító munkakörömből átszervezésre hivatkozva mást átrakva a munkakörömbé áthelyeztek egy másik csoportba anyagmozgatás ellátásra. Erről semmilyen írásbeli tájékoztatást nem kaptam, hogy ez az áthelyezés mennyi ideig tart, csak szóban közölték, hogy a következő leépítésnél elküldenek. 2013. január 1. volt az első határidő, azt visszavonták, a következő időpont 2013. február 1., de ebből sem lett semmi. A következő időpontot nyár közepére ígérték, amiből ismét nem lett semmi. Jelenleg ott tartunk, hogy 2013. szeptember végéig nem lesz leépítés. Szóbeli tájékoztatás alapján a központban vannak még mindig a leépítéssel kapcsolatos okmányok. Jelen pillanatban az Mt. szerint 44

munkanapot, illetve a KSZ szerint 60 munkanapot is meghaladtam. Nem kaptam új munkaszerződést, és nem kaptam az áthelyezésről a fent jelzett időpontban jelölt naptól írásbeli tájékoztatást. Az áthelyezésem óta tehergépkocsikat pakolok, takarítok, amit megalázónak tartok az eredeti munkakörömhöz képest. Példaként egy órával előbb berendeltek, mert az üzemvezető elrendelte az udvaron lévő csatorna kitakarítását, ez tele volt mindenféle szeméttel, ételmaradékkal, gázolajjal átítatott porral, ezt már pszichésen sem tudom feldolgozni, és a közvetlen családtagjaimra is kihat ez az állapot és a jövőre nézve nem tudok rendezni semmit."

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

- [6] A felperes a keresetében az azonnali hatályú felmondás jogszerűségét állította, és 5 havi végkielégítésnek megfelelő 1.017.500 forint megfizetését igényelte, továbbá 45 nap felmentési időre járó bér címén 304.854 forintot kért.
- [7] Az alperes a kereset elutasítását kérte, mivel véleménye szerint a felperes azonnali hatályú felmondása nem jogszerű. A felek 2013. január 1-jétől a munkaszerződést véglegesen módosították, csak azt nem foglalták írásba. Hivatkozott továbbá arra, hogy a munkavállaló az azonnali hatályú felmondás kiadásakor nem tett eleget a munka törvénykönyvében szabályozott keresetindítási határidőknek.

Az első- és másodfokú ítélet

- [8] A Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 2.M.1582/2014/7. számú ítéletében az alperest 1.017.500 forint végkielégítés és 45 nap 304.858 forint felmentési időre járó bér, valamint perköltség megfizetésére kötelezte. Utalt a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (Mt.) 78. §-ának (1) és (2) bekezdésében foglaltakra, továbbá a 70. § (1), (2) és (3) bekezdésére, valamint a 77. § (1) bekezdésében szabályozottakra.
- [9] Kifejtette, hogy a bíróságnak először abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy az alperes állításának megfelelően 2013. január 1-jén a felek között megállapodás született-e arra nézve hogy a felperes az adott időponttól kezdődően nem járatindító I. munkakörben, hanem anyagmozgatóként áll az alperes alkalmazásában. E tekintetben a felperest terhelte az állítás megalapozottságának bizonyítása.
- [10] Az iratok között megtalálható a 2013. február 1-jén keltezett felperes nevére szóló munkaköri leírás, amely a járatindító I. munkakört tartalmaz. Rendelkezésre állt továbbá a 2010. április 14-én kelt munkaszerződés-módosításhoz kapcsolódó munkaköri vázlat, amely a felperest ugyancsak járatindító I. munkakörben ténykedő személyként jelöli meg, valamint a K.SZ.Ü.SZ.O. szervezeti egység által vezetett felperes nevére szóló 2013. szeptember hónapra vonatkozó bérszámfejtési adatokat tartalmazó irat. Rendelkezésre

állt továbbá a 2013. márciusában keletkezett munkaszerződés-módosítás alapbér változás esetén elnevezésű irat, amely 2013. január 1-jére visszamenőleges hatállyal a felperes személyi alapbérét 203.500 forintban határozta meg. Mindez pedig ellentmond az alperes állításának, amely szerint a felek a munkaszerződést úgy módosították, hogy a felperes anyagmozgató munkakört lát el az adott időponttól.

- [11] Nem életszerű az alperesnek az a hivatkozása, hogy 2013. január 1-jétől a felek közös megállapodása folytán a felperes által betöltött munkakör a járatindító I. munkakör helyett anyagmozgató munkakör lett, és ennek írásba foglalása csak adminisztrációs tévedés miatt maradt el. Az alperes az alapbér vonatkozásában a munkaszerződés-módosítást írásba foglalta, holott a betöltött munkakörre vonatkozó megállapodás legalább olyan fontos szerződési elem, mint a felperest illető munkabér, a munkakör tekintetében megvalósult alperesi hivatkozás szerinti módosítás azonban mégsem került írásba foglalásra. Az alperes nem tudta bizonyítani azt az állítását, hogy a felperessel 2013. január 1-jén megállapodást kötött a munkaszerződés-módosítására olyan tartalommal, hogy a korábbi járatindító I. munkakör helyett a felperes anyagmozgató munkakört tölt be adott időponttól kezdődően.
- [12] Az alperesnél hatályos Kollektív Szerződés 9/A. §-a a munkaszerződéstől eltérő foglalkoztatás címszó alatt azt rögzíti, hogy a munkáltató jogosult a munkavállalót átmenetileg a munkaszerződéstől eltérő munkakörben, munkahelyen, vagy más munkáltatónál foglalkoztatni, míg a (2) bekezdés úgy rendelkezik, hogy az (1) bekezdés szerinti foglalkoztatás tartama naptári évenként a 60 beosztás szerinti munkanapot, vagy a 480 órát nem haladhatja meg.
- [13] Az alperes 2013. január 1-jét követően a felperes azonnali hatályú jogviszonyt megszüntető nyilatkozata megtételéig a munkavállalót a munkaszerződéstől eltérően foglalkoztatta, a kollektív szerződésben meghatározott időtartamot túllépte. Ezzel az alperes az Mt. 53. §-ának rendelkezéseit is megsértette.
- [14] A felperest az alperes 2013. január 1-jétől anyagmozgató munkakörben foglalkoztatta, nincs jelentősége annak, hogy 2013. augusztus 6-ától 2013. augusztus 12-éig terjedő időben olyan feladattal bízta meg, amely kizárólag járatindító tevékenységet jelentett. A felperes ezen időszak alatt is anyagmozgató munkakört betöltő volt az alperes hivatkozása szerint, vele munkaszerződést módosított a munkakör tekintetében.
- [15] A felperest az alperes megbízottai nem hitegették, és egyértelmű ígéretet sem kapott arra, hogy a jogviszonyát az alperesi munkáltató létszámleépítés keretében fogja megszüntetni.
- [16] Miután a bíróság szerint az alperes jogszabályellenesen foglalkoztatta a felperest anyagmozgatóként, arra a következtetésre jutott, hogy a munkáltató 2013. január 1-jétől folyamatosan kötelezettségszegő magatartást tanúsított azzal, hogy a felperest az Mt. 53. § (2) bekezdés rendelkezése ellenére a munkaszerződéstől

eltérően foglalkoztatta, annak várható időtartamáról nem tájékoztatta, illetve az Mt. 53. § (1) bekezdésében rögzített, és a KSZ 9/A. §-ában meghatározott mértéket meghaladóan alkalmazta a munkaszerződéstől eltérő munkakörben.

- [17] A bíróság a súlyos gondatlansággal elkövetett alperesi kötelezettségszegést bizonyítottanak találta, így a felperest 5 havi távolléti díjnak megfelelő összegű végkielégítés, és 45 nap felmondási időre jár bér illeti meg.
- [18] Az alperes fellebbezése folytán eljáró Fővárosi Törvényszék 4.Mf.680.347/2015/3. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta, a keresetet elutasította, és a felperest együttes első- és másodfokú perköltség viselésére kötelezte. Rögzítette, hogy a felperes munkavállalói költségkedvezményre jogosult, ezért helyette a kereseti és a fellebbezési eljárási illetéket az állam viseli.
- [19] Indokolása szerint az alperes szándéka a munkaszerződés végleges módosítására irányult, míg a felperes úgy értékelte a munkáltató eljárását, hogy az egy ideiglenes intézkedés az ő foglalkoztatására. A felperes nem tudta egyértelműen bizonyítani a perben azt, hogy a munkáltató átmeneti időre döntött az áthelyezéséről és a munkaköre módosításáról, míg az alperes arra hivatkozott, hogy a felperes csak délelőtti műszakban tudott munkát vállalni, a foglalkoztatását az alperes pedig csak ilyen módon tudta azt megvalósítani. A munkáltató a perben valószínűsítette, hogy a felperes munkakörének módosítása nem volt olyan mértékű, amely a foglalkoztatás teljes megváltoztatását eredményezné, ezért is tekintette többek között azt végleges munkaszerződés-módosításnak.
- [20] A perben vizsgálni kellett, hogy a felperes az azonnali hatályú felmondás közlésével az Mt. 78. § (2) bekezdésében meghatározott tizenöt napos határidőt megtartotta-e. az iratokból megállapítható, hogy a felperes 2012. december 17-étől dolgozott a felmondási okként megjelölt munkakörben és körülmények között, és ha abban a feltevésben volt, hogy a munkáltató intézkedése ideiglenes, úgy a kollektív szerződésben meghatározott határidő leteltét követően már tisztában kellett lennie azzal, hogy a munkáltató a helyzeten nem kíván változtatni. Ezért az azonnali hatályú felmondásra nyitvaálló határidőt ezen időponttól kell számítani, a felismerésnek legkésőbb 2013. márciusában meg kellett történnie.
- [21] A következő felismerési lehetősége a felperesnek akkor volt, amikor a munkáltató őt rövid ideig az eredeti munkakörében foglalkoztatta. Az azonnali hatályú felmondás benyújtására nyitvaálló határidőt a keresőképtelen állomány nem szakítja meg, így annak tartamát is figyelembe kell venni. Ezen második esethez képest is letelt a törvény által biztosított tizenöt nap, ezért a másodfokú bíróság arra a következtetésre jutott, hogy a felperes elkészen közölte a munkáltatóval az azonnali hatályú felmondását, így az ezen okból is jogellenes.
- [22] A közölt indokkal kapcsolatban a másodfokú bíróság kifejtette, hogy

az ugyancsak nem jelentheti a felperes azonnali hatályú felmondásának jogszerű alapját, mert nem meríti ki az Mt. 78. § (1) bekezdés a) pontjában meghatározott feltételeket, illetve a b) pontban előírtaknak sem felel meg. A felperesi állásponttal ellentétes az a perben feltárt tény, hogy a munkavállaló maga kérte a munkáltatót, miszerint létszámleépítéssel szüntesse meg a munkaviszonyát, és folyamatosan érdeklődött a vonatkozó lehetőségek iránt. Azt az elsőfokú bíróság sem állapította meg, hogy a munkáltató ígéretet tett a felperesnek a jogviszonya megszüntetésére. Ezért a felperes nem mentesülhet a tizenöt napos határidő betartása alól.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [23] A felperes a felülvizsgálati kérelmében a másodfokú bíróság ítéletének „megváltoztatását”, és az elsőfokú bíróság ítéletével egyezően kérte az alperes kötelezését a munkáltató perköltség fizetésre kötelezése mellett.
- [24] A felperes a felülvizsgálati kérelmében az Mt. 78. §-ának, valamint az 53. §-ának megsértését panaszolta.
- [25] A másodfokú bíróság által megállapítottakkal ellentétben a felek között nem jött létre olyan megállapodás, hogy a felperest nem járatindító I. munkakörben, hanem véglegesen anyagmozgatóként fogja az alperes foglalkoztatni. Ezt támasztja alá a 2010. április 4-én kelt munkaszerződés-módosításhoz kapcsoló munkaköri vázlat, mely a felperest járatindító I. munkakörben tevékenykedő személyként jelöli meg, továbbá a 2013. február 1-jén kelt munkaköri leírás, amelyben írásban rögzítették, hogy a felperes által betöltött munkakör járatindító I., valamint a K.SZ.O. szervezeti egység által vezetett felperes nevére szóló 2013. szeptember hónapra vonatkozó járatos bérszámfejtési adatokat tartalmazó irat és a rendelkezésre álló 2013. márciusban keletkezett munkaszerződés-módosítás alapbér változás esetén elnevezésű okmány, mely 2013. január 1. napjára visszamenőleges hatállyal változtatta meg a felperes személyi alapbérét. Ezen iratok mindegyike ellentmond annak, hogy a munkaszerződés-módosítás létrejött volna a munkakör tekintetében.
- [26] Nem életszerű az alperesi hivatkozás, amely szerint 2013. január 1-jétől a felek közötti megállapodás folytán a felperes munkaköre megváltozott, és az írásba foglalás elmaradása csak adminisztrációs hiba. Az alperes az alapbérváltozást írásba foglalta, a betöltött munkakörre vonatkozó megállapodás pedig legalább olyan fontos szerződési elem, mint a munkabér.
- [27] Teljesen életszerűtlen, hogy amennyiben létrejött volna megállapodás a felek között a munkakör módosítása körében, akkor azt egyrészt ne módosították volna a munkaszerződésben, másrészt az ezt követően kiállított egyéb dokumentumokon már ne a módosított munkakör került volna feltüntetésre.
- [28] Az, hogy a felperes átmenetileg anyagmozgató munkát végzett, nem volt vitatott. A munkáltató kollektív szerződése rögzíti, hogy a

munkaszerződéstől átmenetileg eltérő munkakörben a munkavállalót - jelen esetben a felperest - évenként legfeljebb 60 beosztás szerinti munkanapig lehet foglalkoztatni. Megállapítható, hogy az azonnali hatályú felmondás benyújtásáig a felperest a munkaszerződéstől eltérően alkalmazta az alperes, és a hivatkozott kollektív szerződésben foglalt időtartamot meghaladóan tette mindezt. Ezzel az alperes megsértette a munkaszerződésben, valamint az Mt. 53. §-ában foglaltakat.

- [29] Az alperes folyamatosan kötelezettségszegő magatartást tanúsított, amikor a felperest az Mt. 53. § (2) bekezdés rendelkezése ellenére a munkaszerződéstől eltérő foglalkoztatás várható időtartamáról elmulasztotta tájékoztatni, illetve a kollektív szerződésben meghatározottakon túl foglalkoztatta. A felperes a keresőképtelenség időszaka alatt is az alperes által anyagmozgató munkakörben volt, hiszen az alperes őt így kívánta alkalmazni annak ellenére, hogy ilyen megállapodás nem jött létre a felek között. A felperes a tizenöt napos szubjektív határidőt mindenképpen megtartotta a felmondás közlésekor.
- [30] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet „helybenhagyására” irányult a felperes jogtanácsosi munkadíj fizetésre kötelezése mellett. Hivatkozása szerint a felperes személyi körülményei miatt csak délelőtti műszakban volt hajlandó munkát végezni, amit S.T., S.T. tanúk vallomásai ezt megerősítették. Erre tekintettel a felek az Mt. 58. §, 14. §, 31. §, 22. § (3) - (4) bekezdés, 287. § (1) bekezdés b) pontja alapján közös megegyezéssel módosították a szerződést. Ezt tanúsítja, hogy a felperes nyolc hónapon keresztül munkát végzett az általa utóbb kifogásolt körülmények között.
- [31] A felperes elmulasztotta az Mt. 78. § (2) bekezdésben meghatározott tizenöt napos szubjektív határidőt. Egyrészt akkor, amikor először felismerte, hogy állítólagos alperesi jogsértés történt, másrészt akkor, amikor 2013. augusztus 13-ától keresőképtelen állományban volt, majd ennek leteltét követően, csak 2013. szeptember 2-án szüntette meg azonnali hatállyal a fennálló jogviszonyát.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [32] A felperes felülvizsgálati kérelme megalapozott.
- [33] A felülvizsgálati eljárásban is irányadó tényállás szerint a felperes módosított munkaszerződése azt tartalmazta, hogy 2010. április 8-ától járatindító I. munkakörbe került. Ezt megelőzően tájékoztatást kapott az irányadó munkarendről, 2013. március 1-jén pedig a személyi alapbérének írásbeli módosítása is megtörtént. A felperest 2012. december 17-étől a korábbiakban szabályozottaktól eltérő munkakörben foglalkoztatták, és olyan csoportba helyezték, ahol az anyagmozgatás is a munkaköri feladatai közé tartozott. Munkaszerződés-módosítás hiányában a felperes azt feltételezhette, hogy ideiglenes intézkedésről van szó.

- [34] Az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg ítéletében, hogy a felperes foglalkoztatása megváltozott, anyagmozgatói tevékenységet is el kellett látnia, a munkaszerződés-módosításban pedig kizárólag az alaphír felemelése történt. Nem volt megállapítható, hogy a munkakör módosítás írásba foglalásának elmaradása adminisztrációs hiba következménye lett volna. Amennyiben a munkáltató más munkakörben kívánta a felperest foglalkoztatni, úgy a munkaszerződést módosítania kellett volna, amit a munkabér összegét illetően meg is tett.
- [35] Az alperesnél a perbeli időben hatályos KSZ 9/A. § (1) bekezdése a munkaszerződéstől eltérő foglalkoztatás címszó alatt azt tartalmazta, hogy a munkáltató jogosult a munkavállalót átmenetileg a munkaszerződéstől eltérő munkakörben, munkahelyen, vagy más munkáltatónál foglalkoztatni, míg a (2) bekezdés szerint ennek időtartama naptári évenként a 60 beosztás szerinti munkanapot, vagy a 480 órát nem haladhatja meg. Az elsőfokú bíróság ezzel összefüggésben helytállóan fejtette ki, hogy az alperes a felperest ezen időtartamot jóval meghaladóan több hónapon keresztül a munkaszerződésben foglaltaktól eltérően alkalmazta, amivel az Mt. 53. §-ában foglaltakat is megsértette.
- [36] Az alperes folyamatosan olyan munkakörben foglalkoztatta a felperest, amely sem a munkaszerződésének, sem a munkaköri leírásának nem felelt meg, így az Mt. 78. § (2) bekezdésében szabályozott tizenöt napos szubjektív határidő elmulasztása megállapításának nem lehetett helye. Nem vitásan az alperes 2013. augusztus 6. és augusztus 12. között a felperest eredeti munkakörében járatindítóként alkalmazta, ezt követően azonban ismételten anyagmozgatói feladatokat kellett ellátnia, vagyis folytatódott a több hónapos munkaszerződéssel ellentétes foglalkoztatás. A folyamatosan megvalósuló jogsértés esetében pedig a határidő elmulasztásának megállapítására nem volt jogszabályi lehetőség.
- [37] Nem fogadható el azon alperesi hivatkozás, hogy a munkavállaló kizárólag délelőtti munkavégzésre volt hajlandó, és ez tette szükségessé a munkaszerződésében foglaltaktól eltérő foglalkoztatást. Ilyen esetben a munkaszerződés módosításának vagy a jogviszony megszüntetésének lett volna helye, ez azonban nem történt meg, így a felperes jogszerűen élt az Mt. 78. § (1) bekezdés alapján az azonnali hatályú felmondás jogával.

Záró rész

- [38] A fentiek alapján a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. §-ának (4) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte, míg a munkaügyi bíróság ítéletét helybenhagyta.
- [39] Az alperest a Pp. 78. §-ának (1) bekezdése alapján kötelezte a felperes fellebbezési és felülvizsgálati eljárási költségének a megfizetésére.
- [40] Az alperesnek a fellebbezési és a felülvizsgálati eljárási

illetéket az ügyben irányadó 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 14. §-a értelmében kell fizetnie.

- [41] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. §-ának (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

Budapest, 2016. november 23.

Dr. Tallián Blanka s.k. a tanács elnöke, dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna s.k. előadó bíró, dr. Hajdu Edit s.k. bíró

A kiadmány hiteléül:

Nné

tisztviselő